

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างรายงานการปฏิบัติงานการจัดตั้งฐานเรียนรู้

รายงานผล โครงการสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ฐานเรียนรู้: กลุ่มเกษตรกรใหม่ห้วยข้าวก่ำ ต.ห้วยข้าวก่ำ อ.จุน		จังหวัด: พะเยา	
ที่อยู่: ต.ห้วยข้าวก่ำ อ.จุน			
ครั้งที่: 1		วันที่: 6 เมษายน 2555	
ผู้ปฏิบัติ : อ.แสนวสันต์ ยอดคำและนายไมตรี กราบทูล			
ผู้เกี่ยวข้อง: 1. นายกิตติธเนศ โภคินบุญพิศุทธิ์ 2. นายภูซังค์ มหาวงศ์นันท์		ตำแหน่ง: ประธานกลุ่ม ตำแหน่ง: ผอ.กองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม ทต.ห้วยข้าวก่ำ	โทรศัพท์: 090-4698830 โทรศัพท์: 087-1793271
รายละเอียดการปฏิบัติงาน			
<p>- กลุ่มได้ใช้พื้นที่และอาคารของโรงฆ่าสัตว์เก่าของเทศบาลตำบลห้วยข้าวก่ำสำหรับการทำกองปุ๋ยหมัก และเป็นโรงเรียนสำหรับเก็บวัตถุดิบ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ และต่อไปจะทำเป็นฐานการเรียนรู้ด้านการเกษตรกรรมแบบพอเพียง</p> <p>- ทำการเปิดฐานเรียนรู้โดยมีเกษตรกรในกลุ่มเข้าร่วมประมาณ 30 คน เข้ารับการฝึกอบรมทั้งในภาคบรรยายและภาคปฏิบัติ โดยได้ทำการสาธิตการขึ้นกองปุ๋ยขนาด 2 ตัน จำนวน 1 กอง จากฟางข้าวและมูลโค</p>			
รูปภาพ			
			
อ.แสนวสันต์ ยอดคำ เป็นวิทยากรอบรมการทำปุ๋ยให้กับกลุ่ม			

วัตถุดิบในการทำปุ๋ยหมักได้แก่ฟางข้าวและมูลโค

ลงมือปฏิบัติทำกองปุ๋ยสาธิต

2. งานที่จะทำต่อไป

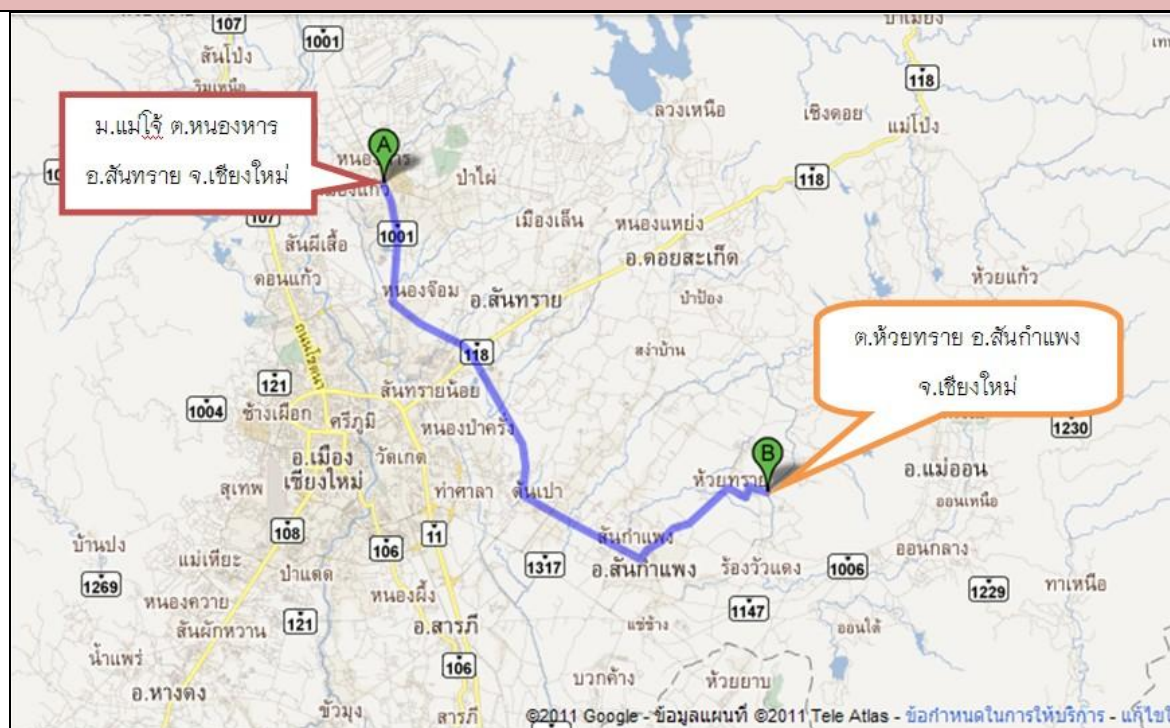
- ทารื้อกับทีมวิจัยถึงวันที่จะเข้าตรวจเยี่ยมและเก็บข้อมูลจากฐานฯ ครั้งต่อไป

3. ปัญหา / อุปสรรค / แนวทางแก้ไข / ข้อสังเกต / ข้อเด่น / ข้อดีของชุมชน

จุดเด่น

- สมาชิกในกลุ่มมีความตื่นตัวเรื่องการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อนำไปใช้ในการเกษตรกรรมของตนเองและการจำหน่าย
- ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น เทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า ในด้านการใช้สถานที่และ การส่งเสริมงบประมาณให้กับกลุ่ม
- ในชุมชนมีเศษพืชและมูลสัตว์จำนวนมาก

4. แผนที่โดยสังเขป

ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 121

ระยะทางประมาณ 30.1 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 49 นาที

รายงานผล โครงการสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ฐานเรียนรู้: กลุ่มเกษตรกรใหม่ห้วยข้าวเก่า ต.ห้วยข้าวเก่า อ.จุน		จังหวัด: พะเยา
ที่อยู่: ต.ห้วยข้าวเก่า อ.จุน		
ครั้งที่: 2	วันที่: 21 เมษายน 2555	
ผู้ปฏิบัติ : อ.แสนวสันต์ ยอดคำและนายไมตรี กราบมูล		
ผู้เกี่ยวข้อง: 1.นายกิตติ์ธเนศ โภคินบุญพิศุทธิ์	ตำแหน่ง: ประธานกลุ่ม	โทรศัพท์: 090-4698830
รายละเอียดการปฏิบัติงาน		
<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบการให้น้ำเพื่อรักษาความชื้นของกองปุ๋ยและสภาพการย่อยสลายของกองปุ๋ย - สาดตกรน้ำเพื่อรักษาความชื้นภายในกองปุ๋ยที่เหมาะสม 		
รูปภาพ		
		
สภาพกองปุ๋ยของกลุ่มที่แห้งเกินไปมีการให้ความชื้นที่ไม่เหมาะสม		

การสาธิตการเติมน้ำรักษาความชื้นให้กับกองปุ๋ย

แปลงผักของกลุ่มที่เตรียมสำหรับการปลูกผักผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

แปลงผักของกลุ่มที่เตรียมสำหรับการปลูกผักผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

อาคารเก็บวัสดุและอุปกรณ์ของกลุ่มที่ดัดแปลงจากอาคารโรงฆ่าสัตว์เก่าของเทศบาล

2. งานที่จะทำต่อไป

- ทหารอภัยพิบัติวิจัยถึงวันที่จะเข้าตรวจเยี่ยมและเก็บข้อมูลจากฐานฯ ครั้งต่อไป

3. ปัญหา / อุปสรรค / แนวทางแก้ไข / ข้อสังเกต / ข้อเด่น / ข้อดีของชุมชน

จุดเด่น

- สมาชิกในกลุ่มมีการเตรียมการเพื่อผลิตปุ๋ยอย่างต่อเนื่องโดยการจัดเตรียมเศษฟางข้าวและมูลโคไว้ล่วงหน้า
- กลุ่มมีการเตรียมพื้นที่ในบริเวณฐานเพื่อแปลงปลูกผักอินทรีย์แบบผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยการนำปุ๋ยที่ผลิตได้จากกลุ่มไปใช้เองกับแปลงผักอินทรีย์
- พื้นที่ของฐานใกล้กับแหล่งน้ำธรรมชาติทำให้น้ำใช้ สำหรับทำปุ๋ยหมักและปลูกผักอินทรีย์อย่างพอเพียงตลอดทั้งปี

รายงานผล โครงการสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ฐานเรียนรู้: กลุ่มเกษตรกรใหม่ห้วยข้าวก่ำ ต.ห้วยข้าวก่ำ อ.จุน		จังหวัด: พะเยา	
ที่อยู่: ต.ห้วยข้าวก่ำ อ.จุน			
ครั้งที่: 3		วันที่: 16 มิถุนายน 2555	
ผู้ปฏิบัติ : อ.แสนสวัสดิ์ ยอดคำ			
ผู้เกี่ยวข้อง: 1. นายกิตติ์ธเนศ โภคินบุญพิศุทธิ์ 2. นายภูซังค์ มหาวงศ์นันท์		ตำแหน่ง: ประธานกลุ่ม ตำแหน่ง: ผอ.กองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม ทต.ห้วยข้าวก่ำ	โทรศัพท์: 090-4698830 โทรศัพท์: 087-1793271
รายละเอียดการปฏิบัติงาน			
<p>- อ.แสนสวัสดิ์ ยอดคำ ร่วมกับนายกิตติ์ธเนศ โภคินบุญพิศุทธิ์ ประธานกลุ่มผู้หมักร่วมเป็นวิทยากรอบรมการทำปุ๋ยหมักวิธีวิศวกรรมแม่โจ้ 1 ให้กับเกษตรกรจำนวน 12 หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลห้วยข้าวก่ำ เพื่อขยายผลการทำปุ๋ยหมักของฐานการเรียนรู้ไปสู่ทุกหมู่บ้านในตำบล โดยได้งบประมาณจาก การของบประมาณของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ทต.ห้วยข้าวก่ำ จากโครงการของ สสส. จำนวนรวม 594,777 บาท โดยให้งบประมาณลงสู่แต่ละหมู่บ้านประมาณ 40,000 – 60,000 บาท ตามขนาดของหมู่บ้านเพื่อจัดซื้อเศษพืชและมูลสัตว์สำหรับทำปุ๋ยหมัก ในโครงการจะมีการตรวจนิเทศน์และประกวดโครงการแข่งขันการทำปุ๋ยหมักของแต่ละหมู่บ้าน โครงการนี้ยังได้ขยายไปทำกับตำบลอื่นๆ ด้วย ได้แก่ ต.หย่วน อ.เชียงคำ จ.พะเยา งบประมาณ 117,025 บาท และ ต.ร่มเย็น อ.เชียงคำ จ.พะเยา งบประมาณ 197,900 บาท</p> <p>- อ.แสนสวัสดิ์ ยอดคำ ได้ตรวจเยี่ยมความเหมาะสมของการให้ความชื้นและสภาพการย่อยสลายของปุ๋ยที่ฐานการเรียนรู้</p> <p>- กลุ่มมีการทำกองปุ๋ยหมักในรุ่นที่ 2 จำนวน 1 กอง ขนาดประมาณ 2 ตัน จากฟางข้าวและมูลโค ส่วนกองปุ๋ยรุ่นที่ 1 ย่อยสลายเสร็จสมบูรณ์แล้ว กำลังรอการตากแดดให้แห้งแล้วจะนำไปใช้ จึงสุ่มเก็บตัวอย่างปุ๋ยมาตรวจวิเคราะห์ค่าธาตุอาหาร</p> <p>- กลุ่มมีการเตรียมการแปลงปลูกผักอินทรีย์แบบผสมผสาน โดยได้ปลูกผักลงในแปลงบางส่วนบ้างแล้ว เช่น ผักกาด และชะอม จะเห็นได้ว่ากลุ่มได้มีการบูรณาการการทำปุ๋ยหมักของกลุ่มกับกิจกรรมอื่นๆ รวมถึงมีการทำเตาเผาถ่านเพื่อนำน้ำส้มควันไม้ใช้เอง</p>			

รูปภาพ

อ.แสนวสันต์ ยอดคำและคุณกิตติ์เจเนศ โภคินบุญพิศุทธิ์ ประธานกลุ่มปุ๋ยหมักร่วมเป็นวิทยากรอบรมเกษตรกร

การสาธิตการทำปุ๋ยหมักวิธีวิศวกรรมแม่โจ้ 1 ให้กับเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรม

อ.แสนวสันต์ ยอดคำ ตรวจสอบการทำปุ๋ยหมักของฐาน

สภาพปุ๋ยหมักของกลุ่มที่หมักเสร็จสมบูรณ์รอการตากแห้ง

กองปุ๋ยหมักรุ่นที่ 2 ที่ทางกลุ่มได้ทำขนาด 2 ตัน จำนวน 1 กอง

ฟางข้าวและมูลโคที่ทางกลุ่มได้เตรียมสำหรับการทำปุ๋ยหมัก

พื้นที่ในฐานที่ได้จัดทำเป็นแปลงปลูกผักอินทรีย์แบบผสมผสาน

การเตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าวของกลุ่ม

การทำน้ำส้มควันไม้ของกลุ่ม

เทศบาลตำบลห้วยข้าวก่ามีการรณรงค์การลดการเผาอย่างจริงจัง

2. งานที่จะทำต่อไป

- ทารือกับทีมวิจัยถึงวันที่จะเข้าตรวจเยี่ยมและเก็บข้อมูลจากฐานฯ ครั้งต่อไป

3. ปัญหา / อุปสรรค / แนวทางแก้ไข / ข้อสังเกต / ข้อเด่น / ข้อดีของชุมชน

จุดเด่น

- สมาชิกในกลุ่มสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดวิธีการทำปุ๋ยและการนำไปใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี
- มีการส่งเสริมจากหน่วยงานท้องถิ่นเป็นอย่างดีคือเทศบาลตำบลห้วยข้าวร่วมกับ สสส. ในการทำปุ๋ยหมักเพื่อลดการเผา สามารถขยายวิธีการทำปุ๋ยไปทุกหมู่บ้านทั่วทั้งตำบล

อุปสรรค

- ในช่วงนี้วัตถุดิบจำพวกเศษพืชขาดแคลน เนื่องจากเป็นช่วงฤดูการเพาะปลูก จึงต้องรอเศษพืชหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นฟางข้าว แต่กลุ่มมีแนวทางจะหาเศษพืชอื่นๆ มาเป็นวัตถุดิบทดแทน เช่น เศษใบไม้ เศษต้นถั่ว